

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Актуальні проблеми професійної та технологічної освіти: погляд у майбутнє

Збірник матеріалів
Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції
(Умань, 10 жовтня 2024 р.)

За загальною редакцією С. І. Ткачука

Умань
2024

УДК 37.013:331.54]+[37.013:62](06)

A43

Головний редактор:

Ткачук С. І. – доктор педагогічних наук, професор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Заступник головного редактора:

Дубова Н. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти та технологій за профілями Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Відповідальний секретар:

Харитонова В. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Члени редакційної колегії:

Азізов Т. Н. – доктор технічних наук, професор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Терещук А. І. – доктор педагогічних наук, професор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Мельник О. С. – кандидат технічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету інженерно-педагогічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 2 від 27 вересня 2024 року)

A43 **Актуальні** проблеми професійної та технологічної освіти: погляд у майбутнє : матер. Всеукр. студ. наук.-практ. конф. (Умань, 10 жовтня 2024 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; за заг. ред. С. І. Ткачука ; [редкол.: Н. В. Дубова, Т. Н. Азізов, А. І. Терещук, О. С. Мельник]. Умань, 2024. 354 с.

В збірнику представлені тези доповідей учасників Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції. «Актуальні проблеми професійної та технологічної освіти: погляд у майбутнє», яка відбулася 10 жовтня 2024 р. в м. Умань на базі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Збірник адресований науковцям, здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними науковими дослідженнями в галузі професійної та технологічної освіти.

УДК 37.013:331.54]+[37.013:62](06)

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2024

сприяти розвитку внутрішнього світу людини. Український митець в своїй роботі з учнями головну увагу приділяв індивідуальному підходу до освіти і враховував особливості кожної дитини. Він ставив за мету розвивати потенціал кожного учня, і допомагав йому розкрити власні таланти та здібності. Погляди Сковороди на педагогіку вплинули, безумовно, на розвиток освіти в Україні, на впровадження активних методів навчання [3].

Українська акторка, педагог та громадська діячка Марія Заньковецька, засновниця і керівниця Київського драматичного театру. Вона вважалася відомим педагогом акторської майстерності, яка своєю працею зробила дуже багато для розвитку театральної освіти. Жінка за допомогою активних методів навчання розкривала унікальні здібності і таланти майбутніх акторів [3].

Перші українські педагоги викладали в різні часи, але їх об'єднував головний принцип активних методів навчання, який влучно виразила всесвітньовідома італійська освітянка Марія Монтесорі, засновниця «педагогіки Монтесорі»: «Кажіть мені, і я можу забути. Покажіть мені, і я можу запам'ятати. Включіть мене, і я зрозумію» [2, с.44]. Ці слова написані ще в 19 столітті, але є актуальними і для сучасної педагогіки. Активні методи навчання розкривають творчі здібності здобувачів освіти, забезпечують їх всебічний розвиток: фізичний, духовний, культурний і соціальний.

Список використаних джерел

1. Активізація навчального процесу у сучасній вищій школі : методичний огляд / уклад. Л.А. Якимова. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2010. 32 с.
2. Бережна Л. О. Активне навчання у вищій школі: інноваційні підходи. Київ. Шкільний світ. 2020. 264 с.
3. Башкір О.І Активні й інтерактивні методи навчання у вищій школі : збірник наукових праць. Серія «Педагогіка та психологія». Харків, 2018. Вип. 60. С. 33–44.
4. Бондарчук Л.І. Федорчук Е.І. Методи активного навчання в курсі «Основи педагогічної майстерності.» Вища і середня пед. освіта. Київ, 1993. № 16. С 51-56.

Олександр Клименко

Наукові керівники: канд. пед. н., доцент Горбатюк Лариса,

канд. пед. н., доцент Алексеева Ганна

Бердянський державний педагогічний університет

РОЛЬ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

У сучасному світі цифровізація відіграє ключову роль у багатьох сферах життя, зокрема в освіті. Професійна освіта, яка спрямована на підготовку фахівців у різних галузях, з кожним роком все більше інтегрує цифрові технології. Це дозволяє підвищувати якість підготовки, забезпечувати

відповідність навичок студентів сучасним вимогам ринку праці та спрощувати доступ до освітніх ресурсів. Впровадження цифрових технологій у професійну освіту стало актуальним завданням в умовах глобальної цифрової трансформації [1, 5]. Цифровізація в професійній освіті охоплює кілька ключових напрямів. Одним із них є впровадження цифрових навчальних інструментів, таких як онлайн-платформи, віртуальні лабораторії та симулятори, що дозволяють студентам практикувати свої навички у віртуальному середовищі. Це особливо важливо для технічних спеціальностей, де використання симуляторів дає змогу навчатися на реалістичних прикладах без фізичних витрат. Ще одним важливим аспектом цифровізації є дистанційне та змішане навчання, яке стало особливо актуальним в умовах війни в Україні. Конфлікт показав, наскільки критично важливо мати можливість навчатися дистанційно в складних обставинах. Цифрові платформи стали невід'ємною частиною навчального процесу, надаючи доступ до лекцій, практичних занять і тестування через Інтернет, що забезпечує безперервність освіти в умовах нестабільності. Змішане навчання, яке поєднує онлайн та офлайн формати, пропонує студентам гнучкість і зручність, що, в свою чергу, підвищує їх мотивацію та залученість до навчання, сприяючи формуванню адаптивності до нових викликів [2, 7]. Цифровізація також стимулює розвиток цифрових компетенцій у студентів. Сучасний ринок праці потребує фахівців, які не лише володіють спеціалізованими навичками, але й вміють використовувати сучасні цифрові технології у своїй роботі. Студенти повинні опанувати роботу з програмним забезпеченням, автоматизованими системами та інструментами для управління процесами, що є критично важливим для конкурентоспроможності на ринку праці.

Метою дослідження є вивчення впливу цифровізації на професійну освіту в Україні, зокрема аналіз інтеграції цифрових технологій, дистанційного та змішаного навчання, а також їх роль у формуванні цифрових компетенцій студентів, що сприяють підвищенню якості підготовки фахівців відповідно до сучасних вимог ринку праці.

Для цифровізації освіти важливим є існування перевірених освітніх ресурсів, які будуть доступні по всьому світу. Наприклад, існують такі довірені сайти, такі як Вікіпедія, онлайн бібліотеки та вебінари від фахівців у різних галузях. Але, крім цього, існує безліч низькосортних ресурсів, які надають некоректні дані. Тому в навчанні необхідно використовувати сайти з високою репутацією, перевірені професіоналами [3]. Важливим елементом сучасної цифровізації є впровадження штучного інтелекту у професійну освіту. Системи ШІ можуть автоматично аналізувати прогрес студентів, підбирати індивідуальні навчальні траєкторії та надавати персоналізовані рекомендації. Це дозволяє оптимізувати навчальний процес та підвищити його ефективність, орієнтуючись на індивідуальні потреби кожного студента.

Одним із головних викликів цифровізації в професійній освіті є нерівний доступ до сучасних технологій у різних навчальних закладах. Деякі освітні установи не мають достатньо ресурсів для впровадження новітніх технологій, що створює дисбаланс у якості підготовки фахівців. Крім того, є питання підготовки педагогічного складу до використання цифрових технологій у навчальному

процесі. Викладачі мають не тільки розуміти принципи роботи нових інструментів, але й адаптувати освітні програми під цифрове середовище [4].

Наступним викликом для учасників навчання є недостатньо висока цифрова грамотність, яка перешкоджає використанню ними усіх переваг цифрового середовища через відсутність навичок практичного застосування деяких із цифрових інструментів. Рівень цифрової грамотності українців є актуальним питанням, яке вимагає перманентних досліджень, а тому в рамках діяльності Міністерства цифрової трансформації України проводяться щорічні загальнонаціональні опитування, які відображають стан готовності населення до цифровізації [6].

Однак цифровізація має величезний потенціал для покращення професійної освіти в Україні. Вона сприяє більш ефективному та інтерактивному навчанню, забезпечуючи доступ до великої кількості ресурсів, а також створює нові можливості для співпраці між навчальними закладами та бізнесом. Така співпраця дозволяє навчальним закладам бути в курсі новітніх тенденцій на ринку праці та впроваджувати сучасні технології у навчальний процес, що робить випускників більш конкурентоспроможними.

Висновок. Цифровізація відіграє важливу роль у трансформації професійної освіти. Використання цифрових інструментів, розвиток дистанційного навчання та підвищення цифрових компетенцій студентів відкриває нові перспективи для покращення якості освіти. Важливо забезпечити рівний доступ до технологій, розвивати кваліфікацію викладачів та сприяти партнерству з бізнесом для успішного впровадження цифровізації в навчальний процес. Це дозволить підготувати фахівців, які відповідатимуть вимогам сучасної цифрової економіки та зможуть успішно працювати у швидкозмінному середовищі.

Список використаних джерел

1. Алексеєва Г. М. Інтерактивні комп'ютерні технології навчання. Комп'ютер у школі та сім'ї. 2012. №. 6. С. 28-31.
2. Алексеєва Г.М., Кравченко Н. В., Антоненко О. В, Горбатюк Л. В. Використання ігрових технологій в процесі професійної підготовки студентів педагогічних закладів вищої освіти євроінтеграції. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Вип. 6(119). Серія : Педагогіка. Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2017. С.7-14.
3. Браславська О., Озерова Л. Цифровізація освіти: данина часу чи потреба сучасного суспільства. Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2024. №. 1 (29). С. 74-82.
4. Горошко Ю. Цифровізація освіти. реакція на виклики. Матеріали збірника друкуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідальність несуть учасники конференції. 2024. С. 46.
5. Крамаренко І., Фонарюк О., & Зацерківна М. Цифровізація освіти – нові виклики та перспективи розвитку. Перспективи та інновації науки. 2022. № 2 (7).

6. Мосюрчак В. М. Цифровізація освітнього процесу у закладах вищої освіти. Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки: матеріали VIII Міжнародного науково-практичного симпозиуму (м. Івано-Франківськ, 9 травня 2024 року). Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ ЗВО «Університет Короля Данила», 2024. 272 с. 2024. С. 149.

7. Павличенко А., Пащенко О., Медведовська Т., Вишньова В. Самоосвіта студентів закладів вищої освіти та її роль у процесі професійної підготовки фахівців в умовах цифровізації освіти. *Grail of Science*. 2023. № 24, С. 590-594.

Денис Книш

Науковий керівник: канд. пед. н., старший викладач Самборська О. В.

Хмельницький національний університет

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ КВЕСТ-ТЕХНОЛОГІЇ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Дослідження теоретичних основ застосування квест-технології в сучасній системі освіти є надзвичайно важливим, оскільки така інноваційна методика сприяє активізації навчального процесу здобувачів загальної середньої освіти. Квест-технологія поєднує елементи гри та завдання, що розвивають логіку і креативність. Вона надає учням можливість засвоювати матеріал в цікавий та захоплюючий спосіб, що підвищує мотивацію до навчання, розвиває критичне мислення та сприяє формуванню навичок командної роботи.

Значення досліджень у цій галузі підтверджується роботами багатьох науковців. Серед них Д. Дьюї, який розробив концепції інтерактивного навчання, Б. Додж і Т. Марч, що впровадили поняття web-квестів у практику, П. Щербань, що досліджував роль ігрових технологій у навчанні, та інші.

Теоретичний аналіз наукових праць дослідників дає змогу з'ясувати найбільш ефективні способи інтеграції цієї технології у навчальні програми закладів загальної середньої освіти. Це сприятиме створенню навчальних сценаріїв, які відповідатимуть сучасним освітнім стандартам і водночас враховуватимуть індивідуальні особливості здобувачів. Такі дослідження можуть стати основою для вдосконалення педагогічних практик і підвищення якості освіти загалом.

В сучасному світі технології відіграють ключову роль у різних сферах життя, зокрема, й в освіті. Швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій сприяє тому, що традиційні методи навчання часто не відповідають вимогам сучасних учнів, які звикли до інтерактивного та динамічного контенту. З цієї причини освітяни активно шукають нові, інноваційні підходи до навчання.

Інноваційні технології включають різні форми організації навчального процесу. Наприклад, Т. Захарчук виділяє такі підходи, як групові технології, технології індивідуалізації, інтерактивне навчання, ігрові та мультимедійні технології. Вони дозволяють зробити навчальний процес більш гнучким та ефективним, враховуючи індивідуальні потреби та можливості учнів [4].